

Radboud Universiteit
Nieuwjaarsbijeenkomst 2022 – maandag 10 januari 2022

Daniël Wigboldus, *voorzitter college van bestuur*

Terugblik op 2021

We begonnen 2021, net als nu, in lockdown. Zoom, teams, online college volgen, vooral thuis werken. We deden het, we doen het, al wordt niemand hier gelukkig van. Wij mensen zijn en blijven sociale dieren.

Gedurende 2021 leek rondom de maatregelen en de pandemie een soort ritme te ontstaan. Advies van het Outbreak Management Team, Catshuis-overleg, kabinetsbesluit, persconferentie. Als universiteit moesten we hier steeds maar weer op inspelen en werd veel flexibiliteit verwacht van docenten, studenten en medewerkers in de ondersteuning. Roosteraar Karen Meijer vertelde ons over hoe zij op vrijdagavond 12 november naar de persconferentie keek waarin Mark Rutte haast tussen neus en lippen door aankondigde dat vanaf die maandag, drie dagen later dus, maar weer maximaal 75 studenten bij colleges aanwezig mochten zijn. Wetende dat studenten en docenten willen weten waar ze aan toe zijn, kon ze direct aan het werk. Dankzij de extra inzet van Karen Meijer en vele andere collega's achter de schermen wisten docenten en studenten, in veel gevallen toch tijdig genoeg waar ze aan toe waren.

Schuiven met tafels

Collega's van *Campus & Facilities* schoven in zo'n weekend weer met tafels en stoelen en voorzagen ruimtes van stickers en linten om het aantal bezoekers per ruimte tot 75 te beperken. Onvoorstelbaar hoeveel werk verzet is om alles steeds weer binnen de dan geldende maatregelen doorgang te laten vinden.

Veranderende omstandigheden

Gedurende 2021 bleven de omstandigheden maar veranderen en werden we geconfronteerd met: lockdowns, avondklok, maximaal aantal studenten in een collegezaal, anderhalvemetermaatregel, mondkapje, mondkapje alleen tijdens verplaatsingen, een variëteit aan maatregelen rondom sporten, zelftesten en natuurlijk de vaccinaties, die ook op onze campus gezet zijn.

Flexibiliteit

Dit alles heeft veel, heel veel gevraagd van de flexibiliteit van ons allen, studenten en medewerkers. Ik heb zelf mogen ervaren tijdens een college dat ik afgelopen najaar gaf hoe spannend en inspannend dit is. Een deel van de studenten was fysiek aanwezig en een deel online. Die laatste groep bleek mijn stem dubbel te horen. Het was geweldig dat een collega van de ondersteuning dat euvel snel kon verhelpen.

Dankzij jullie allemaal is er enorm veel doorgegaan en gebeurd in 2021.

Het Maria Montessorigebouw is geopend, met het aangepaste Comeniusgebouw is er een nu al veelgebruikte digitale toetsfaciliteit gekomen, er zijn bachelor- en masterdiploma's uitgereikt, promoties gingen door, bijzondere erkenningen en

bijzondere en eervolle subsidies zijn ontvangen, vele belangrijke bijdragen aan het maatschappelijk debat op diverse onderwerpen zijn geleverd, en bijvoorbeeld ook een indrukwekkende online anti racism week is georganiseerd.

Er is zoveel gebeurd afgelopen jaar, daar kan ik onmogelijk allemaal aan refereren. Een aantal zaken wil ik toch noemen.

Welzijn

Allereerst het welzijn van onze studenten en collega's. Dit gaat ons allemaal aan het hart. We weten uit de landelijke enquêtes en uit onze eigen Radboud-enquêtes dat de flexibiliteit en extra inspanningen die deze coronatijden vragen juist ten koste van dit welzijn gaan. De cijfers laten zien dat we ons het afgelopen jaar niet meer ziekgemeld hebben of dat de studievoortgang er, gemiddeld genomen, onder geleden heeft. Maar voor velen van ons geldt dat we ons mentaal slechter voelen dan voor de pandemie. Ik denk hierbij in het bijzonder aan studenten die in coronatijden gestart zijn met de studie en collega's die zijn komen werken bij ons zonder dat ze de kans hebben gekregen om de Radboud Universiteit en de campus te ervaren in gezonde tijden. Blijf elkaar in de gaten houden, geef om elkaar ook in 2022 en mocht je mentale energie over hebben, besteed die dan aan die collega student of medewerker die het op dit moment tekortkomt. Een luisterend oor kan al van grote betekenis zijn.

Sociale Veiligheid

Dat geldt zeker ook voor het thema sociale veiligheid en de manier waarop we met elkaar omgaan. Hierover met elkaar het gesprek aangaan, luisteren, en waar nodig ernaar handelen is niet altijd makkelijk. Op verschillende plekken op onze campus zijn belangrijke gesprekken gevoerd rondom dit thema. We zijn gaan werken aan een gedragscode voor de hele universiteit waarover we op dit moment met de medezeggenschap in gesprek zijn. Ons team van vertrouwenspersonen staat klaar om te luisteren, adviseren en helpen. Hopelijk weet iedereen ze te vinden wanneer nodig. Daarbij is recent Nancy Viellevoye benoemd als ombudsfunctionaris van de Radboud Universiteit. We kijken uit naar de samenwerking met haar.

Personele wisselingen

2021 was een jaar van veel personele wisselingen. We mochten binnen onze nieuwe raad van toezicht Merel van Vroonhoven verwelkomen als voorzitter. Ook Mario van Vliet trad toe. Marijke Pe werd secretaris van de universiteit.

We namen eind april afscheid van Wilma de Koning als vice-voorzitter van het college van bestuur. Bij de KNAW zet zij zich nu in als algemeen directeur. De KNAW mag zich gelukkig prijzen.

We namen ook afscheid van een aantal decanen. Christoph Lüthy (FFTR), Lutgarde Buydens (FNWI), Piet Hein van Kempen (FdR) en, binnenkort ook Margot van Mulken (FdL). De Radboud Universiteit is ze veel dank verschuldigd voor hun inzet, kundigheid en enthousiasme. We verwelkomen vier nieuwe decanen. Heleen Murre-van de Berg, Sijbrand de Jong, Roel Schutgens en binnenkort ook José Sanders, volgden ze op. Bé

Breij werd Dean van de Radboud Academy voor leven lang ontwikkelen. Ook verwelkomen we alle nieuwe collega's die afgelopen jaar zijn komen bijdragen aan onze universiteit. We wensen jullie veel succes.

Radboudumc

Iedereen heeft zich geweldig ingezet onder lastige en steeds veranderende omstandigheden. Dat geldt zeker ook voor de medische faculteit waar onderwijs en onderzoek gekoppeld zijn aan patiëntenzorg. Juist hier komt alles wat deze coronatijden zo complex maakt samen. Met zeer veel respect hebben we ook in 2021 gezien hoe medewerkers en studenten van het Radboudumc zich hebben ingezet voor medisch onderwijs, onderzoek en zorg onder moeilijke omstandigheden. Daarbij leverden ze ook nog bijdragen aan het maatschappelijk debat rondom de coronacrisis. Petje af hiervoor. Een belangrijke stap was ook het benoemen van 13 vrouwelijke onderzoekers, docenten en klinici tot hoogleraar aan de medische faculteit. Hiermee steeg het percentage vrouwelijke hoogleraren binnen het Radboudumc naar ruim 30 procent. De monitor vrouwelijke hoogleraren laat zien dat dit ook het percentage is waarop de rest van de universiteit wat lijkt te blijven steken na de stijging tot 30 procent van de afgelopen jaren. Er is werk aan de winkel om ons streefcijfer van 36% vrouwelijke hoogleraren in 2025 te gaan halen. Wellicht nog belangrijker is dat we voor een campus willen staan waar diversiteit in de breedte vanzelfsprekend is. Dat behelst veel meer dan alleen het percentage vrouwelijke hoogleraren. Iedereen moet zichzelf kunnen zijn en zich gerespecteerd en thuis voelen op de Radboud Universiteit. Hier besteden we de komende jaren nog meer blijvende aandacht aan.

Subsidies en prijzen

Verschillende van onze collega's mochten in 2021 eervolle subsidies en prijzen in ontvangst nemen. Bijvoorbeeld voor onderzoek naar begrijpend lezen van digitale teksten, naar het ontstaan van leukemie, naar suikermetabolisme, naar zwarte gaten, naar informatieverwerking in het oudere brein, of naar burgeroorlogen. Onderzoekers van de HAN en de Radboud Universiteit verkregen gezamenlijk de NWO Team Science Award voor hun onderzoek naar duurzaam zwevend vervoer. En als klap op de vuurpijl ontving Bart Jacobs, hoogleraar *Security, privacy en identity* de Stevinpremie. Wat doe ik met deze te korte opsomming veel onderzoeken en onderzoekers tekort. Er wordt zoveel mooi en belangrijk onderzoek op onze campus uitgevoerd, met en zonder subsidies.

Goud

Onze studente bedrijfskunde Julia van der Sprong won een bijzondere sportprijs. Twee jaar geleden gaf zij een presentatie tijdens onze nieuwjaarsbijeenkomst omdat zij als rolstoelbasketbalster deel zou gaan nemen aan de paralympische spelen van 2020. Die vonden plaats in 2021. Ze won goud!

Digitale Veiligheid

Ik eindig deze terugblik op 2021 achter de schermen en voor de schermen. Achter de schermen is en wordt onvoorstelbaar hard gewerkt aan de digitale veiligheid van onze universiteit. De hack in Maastricht van eind 2020 heeft vele lessen opgeleverd waar alle

kennisinstellingen van hebben geleerd. Cybersecurity vraagt constante aandacht. In 2021 werd niet alleen NWO getroffen maar ook onze naaste burens, de HAN en het Radboudumc werden verrast door datalekken. Het kan iedereen overkomen. Sommige experts geven aan dat voor elke organisatie geldt dat de vraag niet is of je gehackt wordt, maar wanneer en in welke mate. Onze ict-medewerkers zetten alles op alles om onze digitale systemen zo veilig mogelijk te houden. Hiervoor zijn we ook van elkaar afhankelijk. Vaak is het menselijke onoplettendheid die een kwaadwillende toegang geeft tot van alles en nog wat. Blijf attent, let op, vervang regelmatig je wachtwoorden en rapporteer onregelmatigheden zo snel mogelijk bij de helpdesk. Dank aan iedereen die zich achter de schermen inzet voor onze digitale veiligheid.

Duurzaamheid in onderwijs

En dan voor de schermen. Op 18 november was het Radboud Impact Day, met onze missie in het achterhoofd - bijdragen aan een gezonde, vrije wereld met gelijke kansen voor iedereen - vroegen we via de (sociale) media-aandacht voor duurzaamheidsvraagstukken. Speciale aandacht was er voor duurzaamheid in het onderwijs. Nou, dat hebben we geweten. Ons bericht werd via social media 1.3 miljoen keer bekeken. Het filmpje dat we deelden is online 605.000 keer bekeken en nog veel meer via de televisie. Van Nijmeegse bescheidenheid was ditmaal geen sprake. En de boodschap kwam over, leidde tot boeiende discussies in de media, en zelfs in de Tweede Kamer. Ook in 2022 zal duurzaamheid een belangrijk thema zijn op onze campus en daarbuiten. We blijven nodig.

Jaaroverzicht 2021 in beelden

Het filmpje dat we deelden tijdens de Radboud Impact Day laat zien dat beelden veelal meer zeggen dan woorden. Daarom nu het Jaaroverzicht 2021 in beelden gemaakt door onze collega Dick van Aalst. Aansluitend reikt onze Rector, Han van Krieken, de Hermesdorfprijzen uit.

Vooruitblik op 2022

Wetenschappelijke vrijheid

Het academisch jaar 2021-2022 staat in het teken van 'vrijheid'. Een relevanter thema had niet gekozen kunnen worden. Wat betekent vrijheid aan onze universiteit? Het belang van wetenschappelijke vrijheid is niet te onderschatten. Neem de coronapandemie. Wereldwijd staan wetenschappers die in vrijheid hun eigen nieuwsgierigheid volgen aan de basis van vrijwel alle kennis en technologie die we momenteel inzetten in het bestrijden van de pandemie. En dan doel ik niet alleen op het belang van de ontwikkeling van vaccins, maar ook op de psychologische, technologische en maatschappelijke interventies die ontwikkeld zijn en worden. Wetenschappelijke vrijheid en nieuwsgierigheid vormen de basis.

Maatschappelijke vrijheid

Ook is er de maatschappelijke vrijheid van wetenschappers om deel te kunnen nemen en inbreng te hebben in het maatschappelijk debat zonder zich bedreigd te voelen. Meerdere van onze collega's zijn afgelopen jaar bedreigd en/of hebben zich bedreigd gevoeld naar aanleiding van een wetenschappelijke duiding of toelichting in de media. Hier niet aan toegeven is makkelijker gezegd dan gedaan. Ten koste van wat ben je bereid om als wetenschapper mee te doen aan het maatschappelijk debat?

Persoonlijke vrijheid

Ook op onze campus spelen kwesties rondom persoonlijke vrijheid en de complexe vraag in hoeverre deze ten koste mag gaan van anderen. Bijvoorbeeld vragen rondom vaccinatie en toegankelijkheid van onderwijs. Rondom digitaal toetsen. Rondom wel of niet thuiswerken in verband met besmettingsgevaar. Rondom hybride werken en wie bepaalt wanneer juist wel of niet thuisgewerkt wordt.

Luisteren

Herinnert u zich het thema van het academisch jaar 2019-2020 nog? Het thema was 'Luisteren'. Daar waar we verschillen van mening, daar waar we niet willen horen wat de ander te zeggen heeft, juist daar zullen we goed naar elkaar moeten luisteren. Waarom wil iemand thuiswerken? Waarom wil een student juist wel of niet thuis een digitale toets doen? Waarom ervaart iemand werkdruk en/of stress? Waarom voelt iemand zich gediscrimineerd? Waarom voelt iemand zich onheus bejegend of neemt ergens aanstoot aan? Waarom wil iemand niet of juist wel gevaccineerd worden? Luisteren leidt niet als vanzelfsprekend tot begrip. Het kan tot nog meer onbegrip leiden. Maar, het is wel de essentie van samenleven, studeren en werken. Langs elkaar leven zonder belangstelling voor elkaars ervaringen en meningen lijkt op korte termijn een makkelijke uitweg te bieden. Maar we zijn verbonden met elkaar, we ademen dezelfde lucht in, zitten met z'n allen in dezelfde collegezaal op dezelfde campus, in hetzelfde kantoor of lab. We zullen naar elkaar moeten blijven luisteren.

YouTube-filmpjes

Luisteren en nadenken alvorens direct te reageren. Het lijkt niet zo goed te passen in de huidige tijden waar alles snel gaat en vooruit moet. YouTube-filmpjes van twee minuten

zijn al lang. Natuurlijk heb ik hier alle begrip voor. Ook mijn eigen kijkgedrag is de afgelopen jaren veranderd. Als een YouTube-filmpje of podcast niet snel *to the point* komt, klik ik voordat ik het doorheb alweer ergens anders op. Maar de ander is geen filmpje. Mijn goede voornemen voor 2022 is om vaker de tijd voor anderen te nemen. Zaken te laten bezinken. Beter te luisteren naar anderen om vervolgens niet te snel te reageren met wat ik zelf vind. Ik neem me voor om niet 'door te klikken' maar door te vragen om de ander beter te begrijpen, juist als ik de ander niet wil begrijpen.

Jaarplan 2022

Onze universiteit heeft eind 2021 het jaarplan voor 2022 vastgesteld waarin we uitvoering geven aan onze strategie, *A significant impact*. Naast de reguliere werkzaamheden zal een aantal thema's extra aandacht krijgen dit jaar. Bijvoorbeeld welzijn en werkdruk, ook in de context van erkennen en waarderen. We trekken als Radboud Universiteit flink wat geld uit om in 2022 hieraan te werken. Zo putten we uit onze reserves om vooruitlopend op investeringen vanuit de overheid al dit jaar veel nieuwe medewerkers aan te stellen. Dit betreft niet alleen de faculteiten maar ook Radboud Services. Andere thema's zijn: diversiteit en inclusie; een veilige (digitale) campus; duurzaamheid; en de samenwerking met externe partners zoals NeurotechEU, The Guild, stad en regio en ons omringende kennisinstellingen. En, onze identiteit. Laten we op deze thema's extra goed naar elkaar luisteren.

Robbert Dijkgraaf

Ooit kreeg ik van collega Peter Hagoort het boekje *The Usefulness of Useless Knowledge*. Daarin staat een essay uit 1939 van Abraham Flexner, oprichter en eerste directeur van *the Institute for Advanced Study*; het instituut waar Robbert Dijkgraaf als directeur vertrekt. In het voorwoord geeft Dijkgraaf aan dat Flexner's pleidooi voor nieuwsgierigheidsgedreven, basic research uit 1939 vandaag de dag relevanter is dan ooit. Het is mij uit het hart gegrepen. Vandaag start Robbert Dijkgraaf, eredoctor aan de Radboud Universiteit, als minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Ik wens hem en ons veel nieuwsgierigheid en tijd om naar elkaar te luisteren toe.

100 jaar

Tenslotte, in 2022 leven we toe naar het 100-jarig bestaan van onze universiteit in 2023. We gaan ons 100^e levensjaar in!

Mede namens Agnes Muskens en Han van Krieken wens ik jullie veel inspiratie, plezier en succes in werk en studie toe en veel vrijheid en tijd om naar elkaar te luisteren.